

MAROSUJVÁR

FÜGGETLEN POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Megjelenik minden esütörtökön.

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 8 k. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő:

FÜSSY JÓZSEF laptulajdonos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Füßy J.

Tisza nyílt levele.

(Dr. F. F.) A politikai események központjában áll az a formában is hatalmas nyílt levél, melyet Tisza István gróf, a képviselőház elnöke beszámoló gyanánt aradi választóihoz intézett. Ez a fenomenálisan megírt levél historiai hűséggel bírálja meg a csak nemrég lezajlott történelmi jelentőségű eseményeket és nem fér kétség hozzá: ez a levél maga is historia lesz a jövő történetírójának megítélésében.

Szól ez a levél első sorban az aradi választókhoz, de szól aztán Aradon át az egész országnak, a nemzet egészének, hogy éles megvilágítással megnyitva a nemzet szemét, láthatóvá tegye azt a barbárságig fokozott kíméletlen s bárdolatlan agitációt, melylyel ellenzék, levetvén minden jóízlésbeli társadalmi konvenciót, a nyers demagógia mérgezett fegyvereivel dolgozik hettek óta, hogy a közvéleményt félre-

vezesse s mindent földüljön, amit eddig a legviharosabb parlamenti harcok is megkíméltek a pusztulástól. Egy nagy közjogi pör folyik nem annyira a nemzet két része, hanem a képviselőház két része: a nemzeti munkapárt s az egyesült ellenzék között. E két peres fél neve alatt a parlamentáris rend, munkaképesség s tekintély harcolnak a parlamenti anarchiával, munkátlan-sággal és tekintélytelenséggel. A nyílt levél ennek a pörnek hiteles anyagát tárja föl a legtárgyilagosabb igazmondással.

Lehet, hogy a levél a sok igaztalan támadás ellenében öngazolásnak is van szánva, de azért — s éppen ez adja meg a levélnek a történelmi súlyt. — nincs benne semmi védbeszédi, hanem az események logikus egymás mellé állítása egymagában harsogja az igazság erejével, hogy a demagógia vádolása roszhiszemű s hogy a Tisza István gróf helyében igazán jó magyar ember másként nem cselekedhetett. Ha eddig is voltak az országban sokan,

— a törvényhatározatait is nagyon sokan, — akik érteni a munkapárt s a merészségig bátor kerühetetlen szükségét tudták, hogy ez a föllépés merész operáció gyanánt a nemzet életét mentette meg: ez a sok magyar most, Tisza Istvánnak e mindent megvilágító levele után áhitatos tisztelettel néz azokra, akik az önfeláldozásig mentek el, csak hogy urrá tegyék ismét a rendet.

A beszámoló nyílt levél ereje talán ott a legnagyobb, ahol kimutatja, hogy semmi sem új a nap alatt, mert ő csak Justh Gyula, a volt koalíciós házelnök direkt utmutatását követte és semmi olyast nem tett, mit a koalíció nem vett volna igénybe az ő igazán annyira törpe ellenzéke obstrukciójának letörésére, amely ellenzék 20 aláírást nem tudott összehozni egy zárt ülés elrendelése érdekében. És ugyancsak mélyen leszállítja a demagógia hamis agitálásának értékét azzal, hogy a

TÁRCA

Viszontlátás.

Összehozott tehát ismét a sorsunk
Annyi távollét, annyi év után.
Magának a bajúszá nőtt nagyobbra.
Nekem pedig hosszabb lett a ruhám.

Maga kollokvált és alapvizsgázott —
És én motyogom már a fránciát...
Egyszóval, nem vagyok már polgárlista
És maga sem a régi diák.

Az uzsonnánál előbbre ültetnek,
És a kezére ütnöm nem lehet.
Maga sem lothat többé a kezembe
Ibolykákat és ölnyi verseket.

Nem hintázhat a kertben immár engem...
Mit szólna hozzá a szent etikett?! —
Ruhám is elgyűrném, hisz már nem karton,
Hanem battiszt, selymes és himezett.

... És vágy fog el: az asztalvégen ülni,
És nem ügyelni arra, hogy ki lát.
Oh, mért is nem vagyok még polgárlista,
És maga mért nem újra kis diák?!

Berde Mária.

Mikor az aggregény nagyapa lesz.

Hajdu Gábor, a vén gazdatiszt, ott morfondírozott a kis falusi kuriája nyitott tornácán. Pipált és unatkozott. Sehogy sem izlett néki a nyugalmas élet.

— Kutjának való ez a naplopás: — szokta mondogatni Julinak, a ráncos képű, természetes gazdasszonyának, aki immár negyven esztendeje keseríti aggregénysorban lévő gazdája napjait. No hát azért nem kell éppen szó szerint venni a keserítést. A Kondorossy grófok uradalmának intézői lakása, meg a sugár, zöldes jegegyék amott tul a falun ugyan egyebeket is mesélnének neked, nyájas idegen, ha történetesen arra vetődne. De hát az régen volt. Akkor még „nemzetes ifiur” volt a tekintetes intéző uram... Akkor még „lelkem Julcsá”-nak titulálták az „ebadta vénasszony”-t. Biz azóta sok víz folyt le a Feketekőrösön, hát még az öreg Dunán.

Negyven esztendő — nagy idő. A darázsdereku, parázs szemű „lelkem Julcsa” kiszélesedett, megbarázdásodott az alatt. Hát még a nyalka, pomádés bajusza „ifiur”! Ni milyen hajlott a háta s hogy reszket a pipa is kezében. Csak mikor összekeríti Julis egész rokonságát, s mindennemű atyafiát, akkor egyenesedik ki a maga egész hosszúságában.

Hát hiszen nem is bolondság négy évtizeden keresztül hajnalban kelni, későn feküdni, mezőn császkalni napsütésben, zivatarban s elkormányozgatni akkora uradalmat, mint amilyen a Kondorossy gróféké. Beleöregedhetik az ember. Tudják ezt a grófok is és nemeslelkűen gondoskodtak régi tisztjük öreg napjairól. Adtak néki a falu másik végén örökös lakást s akkora tőkét, amiből urasan megélhet holta napjáig, sőt még kicsi Juliska is kaphat belőle takaros hozományt.

Igen, mert az öreg urnak lánya is van. Feleséget ugyan sohase tartott, de az ilyen formahiba nincs befolyással a

ÉKSZER, ÓRA, VALODI EZÜST ÉS CHINA EZÜST

áruk a legolcsóbban beszerezhetők: DOBÓ ALBERT órás és ékszerésznél
Kolozsvár Mátyás király-tér 15. sz. (volt Husznik I. féle üzlet.) Szolid szabott árak. Telefon 842

parlamentarizmus történetével mutatja ki azt, hogy más európai parlament, így az istenített alkotmányoságú angol parlament elnöke is csak ilyen módon küzdött meg a lelkiismeretlen parlamenti anarchiával, alantosan önző célokból szított parlamenti forradalommal. Angolországban is bekezesztette a házelnök a vitát az obstruáló irekkel szemben és Franciaországban, épp úgy mint Angliában szintén fegyveres erővel vezették ki azokat a rakoneátlanokodó képviselőket, kiket a helyszentsége sem tudott komoly kötelesség teljesítésre tanítani.

A parlamentben Tisza István gróf, kétségbevonhatatlan hazaszeretete által vezéreltetve, rendet teremtett. Remélni lehet, hogy őszig az ország-szerte még mindig dúló agitáció is elcsendesedik.

A munkapárti képviselők is föl fogják keresni választóikat s meg fogják értetni az ország lakosságának komolyabbik, nagyobb részével, hogy az ellenzék nem az alkotmány vesztét siratja, mert ez még erősebb most, mint volt a forradalmi terror szomoru tiz esztendejében, hanem siratja a minden áron való hatalomra jutáshoz alkalmasnak látszott obstrukció letörését. Az ország pedig meg fogja érteni, hogy ez az ő igazi érdeke s el fogja hinni Tisza Istvánnak, hogy nemcsak igazán mondja, hanem igazat is mond, mikor nyílt levelében így búcsuzik:

„Az Apponyi támadásaival szemben nyugodt önérzettel mondhatom, hogy az az én, amelyen régen elin-

dultam s amelyen minden erőm megjesztésével ma is haladok: a haza szolgálatának rögzös útja, amely a nemzeti nagyság felé, mindig felfele vezet.“

Megnyílik a polgári iskola.

Marosujvár, július 20.

Mi sem bizonyítja kézzelfoghatóbban azt, hogy a polgári iskola ügyének hasábjainkon való állandó felszínen tartásával lapunk mily produktív eredménnyel szolgálta a közérdeket. — mint az a levél, melyet a napokban a marosujvári képviselőtestület egyik legillusztrisabb tagja küldött lapunknak. Világosan beszél belőle az a tény, hogy bizony nagyonis szükség volt arra, hogy e fontos ügy iránti közérdekklődést állandóan ébren tartsuk s ne engedjük azt elszunnyadni s a végleges megoldás előtt esetleg olyan kátyuba jutni, mely miatt a várva-várt iskola-megnyitás erről (1912—13) a tanévről is elodázódott volna.

Ime, igaz örömmel jelenthetjük, hogy a marosujvári polgári fiúiskola létesítésének kérdése immár a kifejlés és betetőzés olyan örvendős stádiumába jutott, hogy az iskola az I. osztálylyal már most szeptemberben, egyelőre alkalmas bérlet helyiségben megnyílik.

Marosujvár történetének kétségtelenül igen fontos s korszakjelző mozzanata, határköve ez.

Feldobog a szívünk a tiszta, önzetlen örömi felemelő érzésről, midőn tudomásul vesszük és szerte hírül adjuk, hogy

ime ez a régi-régi vágyunk végre-valahára teljesedik. Hála és köszönet mindazoknak, kik az iskola létesítése körül fáradoztak s ezek közt első helyen büszke örömmel hajtjuk meg az elismerés lobogóját Marosujvár finom érzékű s érdekeink szolgálatában munkás országgyűlési képviselője: dr. Balogh Jenő kultuszminis-teri államtitkár ur előtt!

Lehetetlen azonban az, hogy az ünnepi érzések közé ne vegyüljön a teljesen ki nem elégitett jogos vágy és óhajítás további kérése, további súlyos érvelése s szinte tetemre hívása...

Marosujvár közönségének jogos igénye a polgári iskola létesítésével csak részben lett kielégítve. Marosujvárnak feltétlenül és égetően szüksége van polgári leányiskolára is s az lett volna a legüdvösebb, ha a leányiskola is már most a fiúiskolával egyszerre létesült, megnyitott volna. Ez a nap lett volna még csak igazi nagyhorderejű s himnuszokat fakasztó öröm-ünnepnapja e városnak, mely fejlődése s annyi már agyonbeigazolt érvelése révén immár nagyonis megérett a haladás és fejlődés ezen intézményes morzsájára...

Szemben a hozzánk beküldött s más vonatkozásaiban általunk is készséggel koncedált, igen nagy jelentőségű levél pálcátörésével ezúttal — ki tudja, most már hányadikszor — a leghatározottabban hangoztatjuk, hogy nekünk igenis polgári leányiskola is kell, nagyon kell. Közelebb-ről is terjedelmesen kifejtettük ezen álláspontunk indokait s rámutattunk arra, hogy a fiúkat most már taníttathatják a szegényebb sorsú szülők is, de a leányok paragon nőnek fel, mert idegenbe vinni őket „nem futja a mód“ s ezért lesznek szegénykék a leányoktól is szellemileg most

lényegre. Én igazán nem tudom, hogy tett szert Hajdu Gábor arra a kis fruskára, elég az hozzá, hogy néha-napján apaként is szerepelt.

Azért mondom, hogy néhanapján, mert a kis lány városban nevedett, ott járta iskoláit, most pedig a színi akadémián tanul Pesten s a szegényke bizony csak vakációban röpülhet az ölelő apai karok közé. De akkor azután röpül. Szárnyai ugyan ninesenek, mert ő kicsisége csak földi angyal s a földi angyalok mind egyikének megvan ez a lényegtelen szépséghibája, ám ahogy beront az ajtón s a hogy apja nyakába ugrik, ez a művelet bátran minősíthető röpülésnek is.

No és ahogy a vén agglegény imádja ifjú lányát, az egyenesen hallatlan. Nines annak a pajkos csitrinek egyetlen olyan képtelen gondolata, lehetetlen kívánsága, amely abban a minutában ne teljesedne. Tudja a jó Ég! Talán minden agglegény ilyen. Mindazon rajongás, szeretet, hódolat, előzékenység, mely a férfi lelkében

szunyadva él a nő iránt s a melyet a feleség nem váltott ki onnan soha, föltámadt a lányával szemben.

Most is amint karosszékében üldögél, s ereszteti a füstöt neki a langyos juniusi szellőnek, ott kalandoz gondolata a lánya körül.

— Ej, ej! Ez a csitri nem ir. Már éppen két hete nem küldött levelet. Talán beteg! Eh, micsoda ostobaság! Hogy fogna a nyavaja egy Hajdu hajtáson! Hiszen olyan, mint az élet. Az arca pirosabb a tavaszi rózsánál s egész maga olyan friss, gömbölyű, acélos, hogy majd kirobbanik abból a szűk pesti szoknyából. Az igazat megvallva, veszedelmesen helyes benne. No, bizonyára bolondul is utána annak a nagyfalunak minden legénye.

— Egy... kettő... három hét. Aztán itthon lesz. Már várja a kis lugas, a jázminbokor, meg a hintaágy. A Julis innen-onnan le is hozhatja a padlásról... De szép is lesz az élet akkor! Künn a kertben a madarak fütyörésznek, a meleg,

pajkos napsugarak táncot járnak rá a harmatos falevelen... itt benn meg a csitri csicsereg, kacag, trallaláz és no, igen, a tekintetes Hajdu Gábor uram fog ugrálni, Jaj! csak már itthon volna! Ebadta fruskája! Karácsonykor se jött, husvétkor is elmaradt, persze, persze, a bemutatók... Azok a pesti színházigazgatók! Kiválogatják a növendékek javát s oda állítják statisztának, virágos kerítésnek a vénülő fák, a primadonnák közé.

Elment volna már Pestre, meglátogatta volna már régen. De hát messze van. Nagy ut köszvényes embernek. S még ha kocsin ellehetne jutni odáig. De vonaton? Nem, soha! Az apja se tette rá a lábát arra az ördögmasinára, ő sem szegi meg a tradíciót. Amig ló lesz a világon, nem ül fel mesterseges paripára.

— Még huszat alszik a gyerek. De olyan furesa, mostanában nem is igen vágyódik haza. Ritkán ir s akkor is valami szomoru hangulat kandikált ki a sorai mögül. Most is mókázik, tréfál ugyan a

Cs. és kir. udvari szállítók !!

legolcsóbb **butorvásárlási forrás**

Erdély legnagyobb butorgyára

Mestitz Mihály és Fiai

butorgyárosok Marosvásárhelyt Széchenyi-t. 41 sz.

*** Kolozsvárt Unio-utca 7 szám.

Csakis kitűnő minőségű árukat hoz forgalomba és azokért a legmesszebb menő jótállást vállalja. Hitelképes egyéneknek árfelemelés nélkül részletfizetésre. Vidéki meghívásra bemutatjuk gazdag mintagyűjteményünket.

Menyaszonyi kelengyek rendkívül nagy választékban

Fűrészgyárunkban mindennemű épületfa, deszka, léczsindely és elsőrendű tölgyfaparkett olcsón kapható

már mind többet követelő kor koresei, torzai, vagy népiesen elmaradt — *libák*...

Az akció lobogója tehát míg egyfelől az új iskola órmán büszkén loboghat, másfelől jó is ha lobog és nem rejtjük el azt a sötét padláson... Hadd lássuk mindig! Hadd lengesse azt a Maros völgyének sóspárazatú futó szellője s hadd vigye meg Pestre, a kultuszminisztérium magas, büszke palotájába is a *marosujvári erős közvéleményt*: „Legyen teljes szívetek adakozó hajlama! Nyissátok ki a jótévő másik markotokat is, s nyujtsátok ide nekünk abból sóvárgásunk másik tárgyát, a másik (vagyis a leány-) iskolát is!”

Ez a mi üdvözlő himnuszunk a kaputit nemsokára feltárhozó új iskolához és most egyebekben, az ügy történetének aktáira világítson rá a fent említett, hozzáunk érkezett következő levél:

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Marosujvár, 1912. július 16.

A „Marosujvár” utolsó előtti számában vezető helyen egy nyílt levél érkezett községünk képviselő-testületéhez, a polgári iskola ügyében. — Olvasván a cikket, — mint képviselő-testületi tag s mert érdeklődöm is a község dolgai iránt kötelességemnek tartottam azt a legutóbbi gyűlésen a képviselő-testületnek tudomására hozni, s arra vonatkozólag a község elöljáróságától felvilágosítást kérni.

Ugy a cikkíró ur, valamint a cikkben hivatkozott nagyközönség megnyugtató-

sára közölhetem, hogy a polgári iskola megvalósításának szekere semmiféle kiszámíthatatlan kátyuba nem jutott, mert az immár a megvalósulás biztos stádiumában van olyanmire, hogy az iskola gondnoksága is ki van nevezve.

A polgári fiú iskola első osztálya a folyó év szeptember havában okvetetlenül megnyílik — egyelőre egy-két szobából álló bérelt helyiségben. Ez is elég, tekintettel arra, hogy az iskola egyelőre csak az első osztállyal nyílik meg. A közönségnek azután egy-két év leforgása alatt lesz elegendő ideje és megfelelő alkalmak egy állandó és mindenekben megfelelő iskolai helyiség felállításához.

A cikk azon részét, hogy ne csak fiú, hanem leány polgári iskola is állítsák fel, ezuttal már tárgytalannak tartom. — Befejezett tény előtt állunk s most már az idő rövidsége sem engedné meg annak utánjárását és szeptemberre való megvalósítását. — De különben is polgári fiú- és leányiskola együttes felállításáról nem is volt szó. A polgári iskola felállítása tárgyalásainak megkezdésekor csupán leányiskoláról beszéltek. Megismerve azonban Marosujvár és közel vidékének helyi és nemzetiségi, de különösen ipari és kereskedelmi érdekeit, én voltam az, aki a lapban a fiú iskola felállítását hirdetem üdvösnek és egyedül helyénvalónak — s ugyancsak én voltam az, aki ezt a képviselőtestületben is indítvánv tárgyává tettem, mely indítványomat Marosujvár képviselő-testülete *egyhángulag* el is fogadott.

Ez utóbbiakat azért kívántam megírni, mert ez teszi kötelességemmé a nyílt levélre a magam személyében a választ megadni.

Nézetem most is az, hogy polgári leányiskolára Marosujvárnak semmi szüksége nincs, (??? Szerk.) s ezt most is azzal indoklom, amit a „Marosujvár”-ban egy pár hónappal előbb megírtam.

Egyben nem hallgathatom el némi mulasztással okolni az arra leghivatottabbakat, hogy a polgári fiúiskola szeptemberben való megnyitását Marosujvár és vidékének nagyközönségével máig sem tudatták. Ez nagy hiba. A szülők ily időben már határoztak és intézkedtek is gyermekeik iskoláztatásának helyét illetőleg.

Teljes tisztelettel:

Krissán János

képv. test. tag.

Füldő-levél versben.

Jó a füldő szezon Ujvárt!
Sok az asszony, meg a lány.
Sós habokban lubickolnak
Reggel, dél, nap-alkonyán.

Egyik hizni, másik fogyni
Akar, a sósvizektől.
S hogyha nem megy kívánsága,
Oda van a méregtől.

Idős asszony jobban grasszál,
Mint sok fiatal maina.
Fura helyzet... nem jól van így,
Nó de ez a divat ma.

nagy, rajla betűivel, de az ilyen vén rókat nem lehet rászédni. Meglátja a fűtővén is a harmatot. Valami bántatja a csöpp szívet. Bizonyára szerelmes! No, majd csak eligazítjuk valahogy. Van még annyi eleség a Hajdu portán, hogy egy harmadik is jól lakhatik. Aztán papért sem kell messze menni.

... Lassan beborult, míg az öreg ur imígyen szőtte gondolatainak kusza fonálát. Hűs szellő siklott el arca előtt. Alighanem vihar készül. Az égre toladó komor felhők rátelepedtek Hajdu Gábor uram ágyára is. Maga sem tudta, miért, csak összerzezzent, mint az a fáradt falevél, ott az ablakba hajló akácfa tetején.

Ejnye! hátha mégis baja van annak a kis lánynak?! Hé, Julis! — kiáltott be a konyhára — nem jött meg a posta?

Julis néni kidöccent az ajtón:

— Akarsz valamit?

— Igen. Azt kérdezem, megjött-e már a posta!

— A posta? még nem — mondta az asszony, de kissé belevörösödött.

— Nem irt a kis lány semmit? — kérdezte az intéző s összevonta tuskés szemöldökét, mint régen, mikor a béres legényeket vallatta valami éjszakai csintevésük után.

N... nem — nyögött Julis néni, de hiába csak nem állott becsületes képéhez a füllentés.

— Hazudsz! Ebadta vénasszony! fortyant föl Hajdu Gábor uram s a szíve rosszat sejtett. — Annak a gyereknek akármilyen baja van, ide azzal a levéllel, de azonnal! No nézze meg az ember! Talán az én lányom is, vagy mi, ebadta vénasszony!

Julis néni benyult nagy lassan a bögyébe, előhúzott egy nedves gyűrött illatos papirost s azután élete párja elé nyujtotta.

Hajdu Gábor uram keresztülfutotta a kusza sorokat — s égzendülés, földindulás lecsapott a menykő. Már t. i. a

családi menykő a vastagszáru tajtékpipa, mely millió darabokra törött szét a kőoszlopon.

A váratlanul kitört vihar pillanatig szünetet tartott, csak az intéző ur tüdeje fujt nagyokat. Azután megeredt a zápor.

— Hogy a menydörgős, olajos istennyila!... Uram bocsá! Mit is beszélék... Ez a szégyen! Az én lányom, cudar, aljas bukott fehérszép!... Megölöm, meg, a porontyát is, azt a gazembert is. Csak fiatalabb volnék! Még ma ott teremnek és darabokra szedném valamennyit... De majd elmúlik ez a két hét is... gyere csak, gyere csak, majd váriak benneteket...

Mi történt azután, nem tudom. Csak annyi bizonyos, hogy Julis néni három évet vénült három nap alatt.

Elmult a két hét. Az öreg ur már hajnalban talpon volt s ott kódorgott a

Sirolin "Roche" biztos gyógyhatást nyújt katarrhusoknak, hörghurutnak, asthmának, influenza után. Sirolin "Roche" kezdődő tüdőbetegséget csírájában elfojt. Kellemes íze és az étvágyra való kedvező befolyása megkönnyítik a Sirolin "Roche"-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek meghűléseit legbiztosabban a Sirolin "Roche"-al kezelik. Ezért nélkülözhetetlen ezen elismert és bevált szer minden háztartásban. Szíveskedjék a gyógyszárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

Kabarét is tartottak már
A fürdőző vendégek,
Hogy a cigány-muzsikusok
Ne legyenek szegények.

Konterenceit ő közülök
Szépen, gyorsan toli ki.
Hogy sós, nem sós úr van Ujvart,
Igy tudta meg mindenki.

Bajnak lett a fogtechnikus,
S partnere egy vendéglős.
Ugy-e kérem kíváncsiak,
Kettő közül, melyik hős?

Le van győzve a vendéglős,
Hős lett a fogtechnikus.
Igy lett aztán a vendéglős,
Kabaréban . . . muzsikus.

Nagy urak a vendéglősök,
Nagy ár és fél porció.
Igy gyűl össze rendre-rendre,
Ha nem is egy millió.

Jól menne itt minden Uram!
Csak ninesen jó ivóviz.
Ezt óhajtja sok száz ember,
És nemcsak egy néhány tiz.

Kaphatsz ugyan szódavizet,
Ha nem akarsz szomjuzni.
Gyárt eleget . . . nem is olesón . . .
Az öreg Mór Jákobi.

Összegyűlt itt mindenféle:
Szász, oláh és örmény faj;
De hogy mégis több a zsidó.
Ez ugyan már nem nagy baj.

Foly a kártya! Hogy ne folyna.
Ugy-e boldog a magyar?
Nem kártyázni, paraszt lenni,
Ugyan bizony, ki akar?

Nem jól huzzák a cigányok;
De pénzt kapni szeretnek.
Géza primás! Zúl' a banda!
Hogy a Devla verje meg!

Drág' az élet! Ki mondja ezt?
Nézz csak széjjel pajtásom!
Órült divat; pénz poséklás,
Járja egész vonalon.

Asszony, lány; ifja-véne,
Divat-báb lett egyaránt.
Izléstelen ruházatban,
Rút lett a szép magyar lány.

Selyem bluzban jár a cseléd
S turbán frizurát visel.
Nem cseléd már, hanem . . . dáma,
Hogy az ördög vinné el.

Ismételten volt kabaré.
Uri, finom, elegáns.
Mind művészek, akik játsztak.
Nem volt köztük diletáns.

Ujváriak szerepeltek.
Kitűnő volt mindenik.
Jó humorral, vig kedéllyel
Mulatság volt reggelig.

HIREK

— **A marosujvári polgári fiuiskola** I. osztálya most szeptember 1-én bérelt helyiségben megnyílik. Az intézet igazgatósága már eszközli az előjegyzéseket. Tájékoztatásul örömmel hozzuk ezt az érdekelt szülők tudomására s egyben az ügyre vonatkozó s mai számunkban közölt külön cikkünkre felhívjuk t. olvasóink szíves figyelmét.

— **Személyi hir.** Szentiványi Imre m. kir. pénzügyminiszteri számvizsgáló Marosujvart tartozkodott, Böck Hugó főbányatanácsos kiváló geológus Szőrenthey egyetemi tanár társaságában e hó 23-án városunkba érkezett.

— **A községek belterületén a cséplés eltiltása.** Vármegyénk alispánja közrendeletben eltiltja a községek belterületén a gőz és motoros erővel való cséplést. Csak abban az esetben engedélyezheti, ha község terjedelme vagy fekvése már magában véve kellő biztosítékot nyújt a tűzveszély elkerülésére. Takarmánynak és szal-

más terményeknek a község belterületen való szétszort elhelyezését a tűzrendészeti szempontból eltiltja, mivel tűzvész esetén a község egész lakosságának úgy személy, mint vagyonbiztonsága veszélyeztetve lehet.

— **Fősorozás Marosujvart.** Alsó-fehérvármegye marosujvári járásban, Marosujvár székhelyen a sorozás amint az végleg meg van állapítva szeptember hó 16, 17 és 18 napjain fog megejtetni. A sorozás sorrendjét közölni fogjuk.

— **Hymen.** Szabó Nándor és Nagy Erzsike e hó 21-én tartották eljegyzésüket Marosujvart.

— **Kereskedők mulatsága.** A néhány héttel ezelőtt megalakult „Kereskedők Köre” augusztus hó 10-én saját pénztára javára táncestélyt rendez a Ligetben. A körnek sikerült mulatsága védnökeiül városunk notabilitásait megnyerni. Ezen mulatságra jó előre felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Állandó fürdővendégeink** névsora julius hóban: Grosz Márkus Mezőgerebenes, Gottenrer Rachel Kolozsvár, Deutsch Pál M.-Ludas, Löwy Ignác Tövis, Habán Alajosné, Rozsnyai György M.-Ludas, Röhlisch Lajosné Nagyvárad, Resedák Jakabné Nagyenyed, Vogel Gyuláné, Krausz Mór M.-Ludas, Kiczko Árpádné Kolozsvár, Soós János Debrecen, Goldstein Józsefné Bánffy-hunyad, Huszár Józsefné Mvhely, Schwarcz Fáni Bánffy-hunyad, Takácsy Betta Nagyvárad, Sándor Andrásné Karácsonyfalva, Kekel József Petrozsény, Farkas Gáborné és Urmánczi Gáborné Szamosujvár, Reich Bernát Gerend, Löwy Dávid Nyárádszereda, Rosenberger Ferenc A.-Gyères, Csernátóni Alajos Mvhely, Nagy Sándor Nagysármás, Dávid Judáné Szamosujvár, Klocza János Torockó, Bernáth Lázárné Kolozsvár, Csiky Zsigmondné Szék, dr. Schulhof Zsigmondné Déva, Steier Farkas Nagyvárad, özv. Novák Lajosné Szamosujvár, Miskolczy Imréné Bécs, Steiner Józsefné Nagyvárad, Moldován Mari Tövis, Chwoska Adolf Mohely, Bende Gergely Brassó, Hari Géza Mohely, Bodokán Miklós Alvinc, Jung János Lékence, Salamon Eliásné, özv. Rónai Miklósné Arad, Náni Jánosné Medgyes, dr. László Lázár Déva, Klein Sándorné Nagyvárad, Fenichel Jakab Nagyenyed, Nagy Elek Felvinc, Lutmann Ivánné Mvhely, Monus Ferencné Mvhely, Löwy Dávid Nyárádszereda, Fogel Lajos Kolozsvár, Kováts Ida Nagyenyed, Székely Frigyes Sz.-kocsard, Kertész Károlyné Bpest, ifj. Grosz Bernát Élesdlok, Márton Ignác Felenyed. Bőszörményi Lászlóné Szomolány, Ferenczy Géza Budatelke, Csép Kata Torockó, Koho Lajos Déva, özv. Strausz Ferencné Vajdahunyad, Letzter Samuné Mohely, Böhm Hermin Arad, Dr. Leitner Mihály Déva, Klein Szeréna Aranyospolyán, Goldstein Hermánné Füzesgyarmat, özv. Hanz Samuné. Kvár Gitta János M.-Ludas, Trattner Hermann Nagyvárad, özv. Purjesz Jenőné Kolozsvár, Rákos Vilmosné Nagyvárad, Gottsling Frigyes Felvinc, Galea Miklós Inokfalva, Boér B. György Alsóvist, Sándor János Nagyenyed, dr. Fodor Árpád Verestorony, Palatkás István M.-Ludas, Száva Kristóf

kerti fak alatt, mintha tőlük kérne tanácsot — miként fogadja a csitrit — azaz a bestiát.

A kocsit kiküldi eléje a vonatra, bár nem érdemli meg a szemtelen, de hátha nagyon fáradt. Enni azonban nem ad neki, hadd koplaljon a vétkéért. Az ebédet elteheti neki Julis, mert mégis nagy ut Pesttől idáig, de azután slusz. Mehet arra, amerre jól esik. Az ő házába egy percig sem lesz maradása.

Miután mindent megfőzött fejében, bevonult szobájába s ráparancsolt gazdasszonyára, hogy senkit hozzá ne klüdjön. Látni nem akar senkit. Nem kíváncsi senkire.

.... Kocsizörgés. Megdobban az öreg ur szíve. Valaki jött. Hallgatódzik. Ejnye, mintha az előszobába zokognának... Ez a csitri hangja... Ez meg a Julisé... Épen most mondja, eredj be az apádhoz, áldott jó szíve van, hátha megbocsájt.

Kopognak. Az ajtó nyílik, valaki nagyon halkan mondja:

— Épes apám....

Az öreg ur meg sem fordul. Nem tud mozdulni a helyén. Azután ruhasuhogás. Valaki közelebb jön. Nem is jön támoltyog. A hangja megcsuklik, s mintha egy haldokló sóhajtana hozzá, a fájdalom, a szeretet, a bizalom, a segítséget várás utolsó leheletével, úgy markol öreg szívébe a szó:

— Apuskám.... bocsáss meg... nagyon szeretem....

Az ajtóból gyereksírás hallatszik. Hajdu Gábor átöleli leányát, végigsimítja reszkető kezével annak nedves arcát s alig tudja kinyögni:

Eredj, Bogaram, az a kis poronty sir, bizonyára éhes... etesd meg....

Torda, Víz Ferenc Aszód, Mahler Ignác Déva, Borbély János Kolozsvár, Kompóthy Antal Mvhely, Vilhelm Frigyes Mvhely, Pollacsek Henrik Bares, Donhoffer József Bpest, Sallak Dezső Kvár, Ilosvay József Miskolc, Böhm Károlyné Szeged, Kovács Kristina Világos, Gaupmann Antal Simontornya, Rozián Athanáz Alsóorbó. Dr. Tokos Géza Tóvis, Csiky István Felvinc, Kovács János Székelyudvarhely, Szekeres György Vámosudvarhely, Szécsi Ferenc Felvinc, Nagy Gyula Gyulafehérvár, Kardhordó László Sepsiszentgyörgy, Ávivár Benő Bpest, Gransam Károly Petrosény, Pap Virgil Balázsfalva, Biró Jánosné Gyergyószentmiklós, Dr. Geraszim Viktor Marosilye, Karsay Gábor Kvár, Dezsőfi István Mvhely, Biró Pál Morthenedek, Péter István Bkászó, Szilágyi József Hadrév, Gáborné, Báncs Lidia Vojla, Dr. Rácz Ödönne Nagyvárad, Borbély Albert Nagyenyed, Diószeghy Lipót, Bitay Jenő Nagyenyed, Tar Klementin Nagyvárad, Dévay Rudolf Mohély, Dévay József Bpest, Révész Kálmán Nagyenyed, Lukácsfy Ferenc Ar-gyeres, Márton Izidor Hátszeg, Bende Béla Sz.-kocsárd, Vince János Kolozsvár, Török Albert Székelykocsárd, Mátyás Jenő Felvinc, Robitsek Irma Bpest, Tordai Grail Erzsé Bpest, öz. Krizsmanics Vilmosné Bpest, Dr. Gallé Jenő Mvhely, Biró József Mvhely, Spiró Emil Kvár, Szegfű Sándor Nagybecskerek, Pap Aurélné Nagyenyed, Péterffy István Felvinc, Márton Jakab Székelyfehérvár, öz. Mártonffy Vidorné M.-bogát, Pommersheim Ernő Kvár, Kolumbán Károly Kvár, Földes Vilmosné Nagyvárad, Balla Ferenc Gyulafehérvár, Hegedüs Lipót Hátszeg, Szalma Lajos Hari.

(Folytatjuk.)

— **Köszönet nyilvánítás.** Dr. Jancsó Ödön bányaker. főorvos ur 27. koronát juttatott kezeimhez, mint a szombaton tartott cabaré jövedelmét, azzal, hogy azt az Erzsébet egyesület javára fordítsam. Ezen szíves adományért fogadjam t. rendezőség egyesületünk nevében hálám és köszönetem nyilvánítását. Magyary Mihályné elnök.

— **Marhavész.** Megirtuk, hogy Gyulafehérvárt a lépfene nagy pusztítást vitt véghez a marhaállomány között. Mint értesülünk a vész már szünőfélbe van. A hatóság hathatós óvintézkedése és védőj-tása megakadályozta a baj tovább terjedését. A vész mintegy 30 szarvasmarhát fertőzött meg. A fertőzés egy mérsáros által levágott szarvasmarhának elfolyt véréből származott, amit a patakba eresztettek. A patakból vizet ivott állatok mind fertőzést kaptak.

— **Meghívó!** A marosujvári ifjuság az Erzsébet egyesület pénztára javára f. év augusztus hó 3-án a liget tánchelyiségében, (kedvezőtlen idő esetén a kincstári vendéglőben) táncmulatságot rendez. Személyjegy 1 korona, családjegy 3 korona. Kezdeté este félkilenc órakor. Fiatalságunk az egyleti tagokkal karöltve fázdozik az est sikerében. A meghívókat még a hét folyamán kibocsátják.

— **Művészi cabaré.** Folyó hó 20-án este az Intézkedő termében művészi cabaré est volt, melyet jótékony célra s főleg a fürdőző vendégek szórakoztatására rendeztek. A műsort melyet főleg helybeliek töltöttek be, Dr. Jancsó Ödön főorvos állította egybe nagy szakértelemmel. Ezuttal Folyóvich József főispáni titkár conferált röviden, ügyesen s mulattatóan. A műsoron szerepeltek Binder Józsefné urnő művészi zongora számmal. Dr. Bergleiter Gyuláné urnő kitűnő énekszámokkal ezt követte Susnek Anna urleány nagy tehetségre valló ének szöllője. Dr. Szabó István az est fénypontja volt, kuplékat énekelt nagy hatással, ily precíz maskirozást és előadást ritkán élvezünk a marosujvári színpadon különben nem feleltük el, hogy még egyszer adott elő kuplékat hasonló jó hatással. Említésre méltó előadást produkált Demény Károly szavalóművész is. Utolsó pont, melyről csak úgy emlékezhetünk meg méltóan, ha azt mondjuk, hogy művésznél is magasabban állott. Kitűnően sikerült rajzokat adtak le Nagy Vilmos festőművész és Szabó Laci műépítész. Előadás után tánc volt a reggeli óráig a legjobb hangulat mellett. Nem mulaszthatom el megemlíteni azt, hogy Soly-mosy Cécia nagyon jól muzsikált. A fürdővendégek körében hallottuk, hogy ezt a kabarét kontra kabaretnek vették s rekont-rára készülnek, viszont a Marosujváriak sem fognak adósok maradni a subkontrával. Várjuk mindkettőt. *Egy résztvevő.*

— **IV. A „Sziám“ agyonlövéséről** sokat írtak a lapok, azonban az állatkert igazgatósága csak akkor fog ebben határozni, ha ennek szüksége feltétlenül következik. Most a „Sziám“ ismét nyugodtabban viselkedik, mert fogfájása megszűnt és vízzel öblögeti minden nap reggel a száját. A vizet a medencéből ormányába szívja és azután nyitott szájába fecsent. Vesebaja azonban még nem múlt el és gyógyítani sem lehet, mert nem közeledhetik senki sem a hatalmas állathoz életveszély nélkül. A „Sziám“ mindamellett sokat járkal udvarában és elég vignak látszik viselkedése szerint. Ha a közönség közül néha valaki bosszantja, akkor homokot szed föl a földről ormányával és hirtelenül rászórja az illetőre, aki megérdemli a büntetést.

A közönség köréből.

A napokban kaptuk az alábbi panaszos levelet. Közreadjuk azt a maga változatlanságában, fentartva magunknak a jogot, hogy ahhoz az alábbi commentárt fűzhessük.

A levél tendenciája bár némileg egyezik véleményünkkel, aggodni nincs okunk, mert hallomásunk szerint a levélben közölt eset tévedésen mullott. Reméljük, hogy így is van. S reméljük, hogy a rendezőség mindent elfog követni, hogy a tévedést helyre hozza. Megnyugtató képen pedig kijelentjük, hogy a mint a múltban, úgy ezután is hiven örködni fogunk a magyar állam eszmei érdekei fölött. De egyben kérhetetlen szigorral fogunk fellépni mindazok ellen, akik a magyar ér-zület terjedését csak a legcsekélyebb mértékben is bénítani szándékolnak. A törvények respektálása mindnyájunknak egyforma kötelessége. Ervényesülnie kell annak minden téren. S hogy az betartassék

resen vagyunk, voltunk — leszünk mindörökké.

A panaszos levél szöszszerinti szövege a következő:

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Városunkban a románság az ujonnan építendő gör. kath. templom javára a ligetben zártkörű táncmulatságot rendez, bár köztudomásu, hogy a templom felállításának költségét a magyar kincstár, mint kegyur fedezi. Miután a mulatság nyilvános jellegű két megjegyzésnek kérek helyet b. lapjában. Ugyanis meghívót igen kevés magyar család kapott. Hogy miért azt nem tudom, de társadalmilag nem éppen ildomos. S ami most már lényeges — a kivételesen válogatottak meghívója, mintha Romániába lennének, román nyelven volt nyomtatva. Közönségünk neve, mely belügyministeri rendelettel Marosujvárnak irandó, — „Muras Uivará“-nak lett általuk elkeresztelve. Hallott már ilyet a világ. Nem hiszem, hogy tudatlanságból eredjen ezen botlás, de bárhogyan is álljon követelem a törvények és rendeletek respektálását minden téren s minden egyéntől. Hiszem, hogy a Szerkesztő ur eme törekvéseiben a nagy nyilvánosság bevonásával támogatni is fog. A kölcsönös megértés és baráti összetartásnak soha sem voltam ellensége, de ellensége voltam s vagyok mindannak, ami a magyarság érületében káros és ellenszenves. A román mulatság rendezőin mulott a tapintatlanság, mellyel méltatlankodásomra okot szolgáltatottak. Ő rajtuk áll tehát a felelősség, hogy a hibát reperálják. Magyarországon vagyunk tisztelt urak s a magyar haza földjén terem az a bizonyos gabona is, amely nélkül élni önkök sem tudnának. Minthogy magam is kaptam meghívót ama bizonyos mulatságra, ott leszek de azon reményben, hogy papírra teendő élelményeimnek annak idején szíves lesz Szerkesztő ur becses lapjában helyt engedni.

Egy magyar érzelmű román.

Nyiltér.)*

Búcsu.

Amerikába történt távozásunk alkalmából mindazon jó ismerőseinknek és rokonainknak, aiktól személyesen el nem búcsuzhattunk, ez uton mondom Istenhez-zádot, kérjük tartsanak meg továbbra is jó emlékezetükben. Bár a sors keze elszakított bennünket édes hazánktól, azért mindig szeretettel fogunk visszagondolni drága szülőföldünkre.

Marosujvár, 1912. július 23.

Aschenbreinner Istvánné és gyermekei.

*) E rovatt alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Képes levelező-lapok helyi érdekeik, valamint más fajta újdonságok mindig nagy választékban kaphatók:

Füssy József könyvkereskedésében.

Kötelezettség nélkül
tekintse meg

SZÉKELY és RÉTI

butorgyárosok

**Marosvásárhely,
Széchenyi-tér 47.**

**ÁLLANDÓ
BUTORKIÁLLÍTÁSÁT!**

Vidéki érdeklődők meghívására
vételkötelezettség nélkül sze-
mélyesen mutatjuk be gazdag
::: mintagyűjteményünket. :::

Részletre áremelés nélkül

Mesterdalnok.

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajta van

kaucsuk sarok.

Marosujvár piacterén levő szép, nagy
üzlethelyiség 3 szobás
lakással együtt kiadó.

Esetleg a lakás vagy üzlethelyiség **kü-
lön is kiadó.** Bővebb felvilágosítást
ad : **Gitta János Marosludas.**

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a t. helyi
és vidéki közönséget, hogy Marosuj-
vart a Főtéren Gál Béla ur gyógy-
szertára mellett egy a mai kor igé-
nyeinek megfelelő újonnan berendezett

**NŐI és FÉRFI
divatáru üzletet**

nyitottam.

Főelvem lesz a legszolidabb pontos
kiszolgálás a legolcsóbb árak mellett.
Mint fiatal törekvő kezdő szíves
pártfogást kér tisztelettel

Pech Hubert

női és férfi divatáru
kereskedő Marosujvár.

HEGYI LAJOS

hirdetési irodája

folyó évi augusztus hó 1-én
Budapest, VII., Király-utca 67.,

.. 1. em. áthelyeztetett. ..

Mindennemű hirdetések és reklámok
felvétele az összes fővárosi-, vidéki-
és külföldi-lapok és naptárak részére
eredeti árban. Költségvetések és ár-
.. ajánlatok díjmentesen ..

*Köztudomásu. hogy a Pálfi
testvérek-féle — Medicinal
Cognac legiobb a világon —
mert üdit, gyógyit, erősit !
Kapható Marosujvárt For-
dán János és Mátis Endre
üzletekben.*

**Ha „FORHIN“-gal
permetez,**

**I - szőr
kevesebb
a gond.**

**II - szőr
kevesebb
a munka.**

**III - szőr
kevesebb
a munkabér!**

mert a „FORHIN“ a sok-
szori megjavított
BORDOI KEVERÉK
kész állapotban !
Nagyon erősen lapd a nedves
levegőre is !
Háromly határnál perme-
teztetve, Semmi ártalom
nincs ! Együtt az eddig dr. Asz-
benzátt szappannal képezett
rézkénypont és bordó port.
Számítlan elismerő nyilat-
kozai ! Kérjen ingyen és
bementve látást a
FORHIN-gyártól Buda-
pest VI. Váci-
utj 93.

NÉMETHY JÓZSEF gépezemű butorgyára és raktára

Telefonszám 11.

TORDA

Telefonszám 11.

Készít és raktáron tart kész **BUTORT**, mindennemű modern stilben, lakkos, matt,
fénpezett **nagy raktár** teljes **szaion-, ebédlő-, háló-, uriszoba-**
kivitelben **iroda és konyha** berendezés szalon és
ÖLTÖZŐTÜKRÖK ÜVEGKÉP és olajfestmény.

Gyapju, jutta, nagy és futó szőnyegek, gyapju és csipke függönyök, storok, és
draperiák, ágy és asztal-terítők, divány átvétők függönykötő bojtok
és láncok a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Vas- és rézbutorokból állandó NAGY RAKTÁR.

Gyermek-kocsik majolika-, dohányzó és diszasztalkák s egyéb luxus **BUTOROK** stb.
a legutolsó divat szerjnt. Kinta- és hajlított székek, és egyes butordarabok gyári áron
székekhez való ülések minden nagyságban. Számos elismerő levél költségvetést és minta
képet szívesen küld. Karácsonyi és alkalmi meglepetésnek legalkalmasabb egy hasznos
maradandó szép berendezésű tárgy.

Tetszetős olcsó és tartós kivitelű vendég szoba butorok minden kivitelben azonnali száll-
litásra raktáron.

SAJÁT ASZTALOS, KÁRPITOS ÉS
mázoló műhelyek

Védjegyesített kiállítás aranyéremmel
aranyoklevéllel kiüntetve.

Legszebb, legdiszesebb

OLCSÓ
GYERMEK-
JÁTEKOK

MEGLEPŐ
AJÁNDÉK-
TÁRGYAK.

ale ale ale ale ale ale ale ale

Füßy József

PAPIR-, DISZMŰÁRU-, GYERMEKJÁTÉK KERESKEDÉSÉBEN

Beszerezhetők: Gimnáziumi és Polgári. Elemi. iskolai tanköny-
vek. Szép gyermekjátékok, ajándéktárgyak,

IRÓ-, ÉS RAJZPAPIROK mindenféle minőségben és nagyságban. LEVÉLPAPIROK a leg-
szebb kivitelben. IRÓNOK, TOLLAK, TINTATARTÓK, IRKÁK, IRÓSZEREK, EGÉSZ IRODA
FELSZERELÉSEK, ISKOLA TÁSKÁK, KÖTÁBLÁK, SZIVACSKOK, RAJZ-SZEREK, FESTÉKEK,
minden e szakba vágó cikkek. Regények, folyóiratok, divatlapok és napilapok
mindig kaphatók és előfizethetők minden utánfizetés nélkül. Szakácskönyvek, dalos-
könyvek. Kották: zongorára és hegedűre, hegedű-iskolák, Operák, Operettek, Co-
uplék és Dalujdonságok vagy bármely más zeneművek, regények, elbeszélések,
diszművek leggyorsabban engedményes áron megrendelhetők. Képes Levelező-
lap ujdonságok a legszebb kivitelben állandóan mindig raktáron kaphatók.

Ifjúsági Olvasmányok, képes-, Mesés- és

IMAKÖNYVEK.

DISZMŰÁRUK, AJÁNDÉKTÁRGYAK, u. m.: dohányzó készletek, hamutartók, gyufa-
tartók, tintatartók, parfüm-, kesztyű-, gallér- és manchett-tartó dobozok, íróalja-
tok, dohány-, pénzes- és toilett-tárczák, sétatok, képes levelező-lap albumok egy
koronától feljebb. Fénykép albumok. Női munka és papirkosarak. Kotta-tartók. Kéfe-
és ujságtartók. Diszes kosáraruk nagy választékban.

Gyermekjátékok, Társasjátékok
nagyválasztékban és olcsó árban.

Gramophonok és Phonographok részletfizetésre. Legújabb fel-
vételű Gramophon-lemezek. Hegedűk, Hegedűszerek, Harmonikák

KÖNYVNYOMDÁMBAN
NÉVJEGYEKET készítek a legcsinosabb és izlősebb kivitelben.

Meghívókat, eljegyzési kártyákat, névje-
gyeket, gyászlapokat, számlákat, borítékokat,
levélpapírokat, feliratokat, s mindenféle ügy-
védi-, községi-, lelkeszi-, gazdasági nyomtat-
ványokat, azonnal és jutányos árban készítek.

Vidéki megrendelések portómentesen eszközöltetnek.

ale ale ale ale ale ale ale ale